

Arkiv: FE-144, FA-N00
Journalpostnr.: 24/9057 - 15
Saksbehandler: Nicholas Harris-Baxter
Dato: 20.05.2025

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
35/25	Hovedutvalget for miljø- og arealforvaltning	02.06.2025
26/25	Formannskapetets Strategi og plan	17.06.2025

Forslag til temaplan for overordnet mobilitet i Hønefoss - Til høring

Vedtak som innstilling fra Hovedutvalget for miljø- og arealforvaltning, 02.06.2025 - 35/25

- Forslag til temaplanen for overordnet mobilitet i Hønefoss sendes på høring.
- Høringsfristen settes til 15. august.

Vedtak:

- Forslag til temaplanen for overordnet mobilitet i Hønefoss sendes på høring.
- Høringsfristen settes til 15. august.

Kommunedirektørens innstilling:

- Forslag til temaplanen for overordnet mobilitet i Hønefoss sendes på høring.
- Høringsfristen settes til 15. august.

Sammendrag:

Denne saken gjelder temaplan for overordnet mobilitet i Hønefoss, hvor kommunedirektøren anbefaler at forslag til temaplanen legges ut på høring.

Utarbeidelse av temaplanen er hjemlet i kommunal planstrategi for Ringerike kommune 2024 – 2027 og formannskapetets strategi og plan sitt vedtak om mandat til utarbeidelse av temaplanen [25. september 2024](#) og [12. mars 2025](#).

Temaplanen forsøker å svare ut hvilke mobilitetsutfordringer Hønefoss har, og hvordan kommunen kan løse utfordringer for å gi mer rom og areal til levende, trygge og trivelige byrom. Sentrum skal ha god tilgjengelighet med bil og parkering samtidig som sentrum er beskyttet mot gjennomgangstrafikk og annen unødig biltrafikk. Målet er at sammen skal vi skape en enklere og tryggere reisehverdag.

Foreslåtte tiltak er grep som har positiv virkning for demografiskiftet og folkehelseutfordringer samt for klima og miljø. Tidshorisont for tiltak som kan gjennomføres på kort sikt er 2035.

Grunnlaget for utarbeidelse av planen er målsettingene i byutviklingsstrategien og vedtatt områderegulering Hønefoss (byplanen), inkludert transportutredning og kollektivutredning. I tillegg lagt vekt på faglige anbefalinger fra oppdaterte utredninger utført vinteren 2024/2025.

Planen foreslår tre hovedkategorier av tiltak som bygger opp under målsettingene i byutviklingsstrategien:

1. Trygge, gode, blågrønne byrom og -akser for alle
2. En mer tilgjengelig by
 - a. Trygghet og tilgjengelighet for gående og syklende
 - b. Mindre bilkøer og bedre innfartsparkeringer
3. Regionens kollektivknutepunkt

Prioriteringen av hvilke tiltak som bør gjennomføres på kort sikt, er vurdert ut fra effekt for å øke andelen gående, syklende og kollektivreisende samt kostnader og gjennomførbarhet.

Etter høringen vil innkomne innspill bli vurdert og planen lagt fram for politisk behandling og vedtak. Denne saken vil inneholde et overordnet kostnadsestimat for prioriterte tiltak som kan innarbeides i budsjett og handlingsplan i perioden 2026-2029.

Formannskapetets Strategi og plan 17.06.2025

Behandling:

Ordfører foreslo voteringsrekkefølge som ble enstemmig vedtatt.

Avstemming:

Hovedutvalgets (HMA) innstilling ble enstemmig vedtatt.

FS2 - 26/25 Vedtak:

- Forslag til temaplanen for overordnet mobilitet i Hønefoss sendes på høring.
- Høringsfristen settes til 15. august.

Hovedutvalget for miljø- og arealforvaltning 02.06.2025

Behandling:

Protokolltilførsel fra SP og FRP:

Fremskrittspartiet og Senterpartiet er imot enhver form for bompenger i Hønefoss. Vi vil ikke støtte tiltak som legger ekstra økonomisk byrde på bilistene. Vi tar klart avstand fra forslaget om å etablere sykkelfelt over Søndre Torg og i Storgata. Slike tiltak vil fortrenge biltrafikk, redusere tilgjengelighet til sentrum og ødelegge byens viktigste møteplasser. Sykkelfelt skal kun etableres i fylkesveien gjennom Kongens gate og ikke andre steder i sentrum. Vi går imot økning i parkeringsgebyrene i sentrum utover justering i tråd med konsumprisindeksen (KPI). Det må ikke innføres tiltak som reduserer tilgjengelighet for bilbrukere i sentrum eller svekker konkurransekraften til lokal handel og næringsliv.

Leder foreslo voteringsrekkefølge som ble enstemmig vedtatt.

Avstemming:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt som hovedutvalgets (HMA) innstilling til Formannskapet

HMA - 35/25 Vedtak:

- Forslag til temaplanen for overordnet mobilitet i Hønefoss sendes på høring.
- Høringsfristen settes til 15. august.

Innledning/Bakgrunn:

Temaplan for overordnet mobilitet i Hønefoss inngår i kommunal planstrategi for Ringerike kommune 2024-2027, som ble vedtatt 16. juni 2024 i kommunestyret. Formannskapets strategi og plan vedtok mandat til utarbeidelse av temaplanen 25. september 2024. Formannskapets strategi og plan vedtok endringer og ny fremdriftsplan for temaplanen 12. mars 2025.

Beskrivelse av saken:

For å lykkes med at Hønefoss skal bli en mer tilgjengelig og attraktiv by, er det viktig at innbyggere, bedrifter og besøkende opplever Hønefoss som en trygg by hvor det er enkelt å gå, sykle og ta kollektivt. Sentrum skal ha god tilgjengelighet med bil og parkering samtidig som sentrum er beskyttet mot gjennomgangstrafikk og annen unødig biltrafikk. Sammen skal vi skape en enklere og tryggere reisehverdag.

Denne temaplanen forsøker å svare ut hvilke mobilitetsutfordringer Hønefoss har, og hvordan kommunen kan løse utfordringer for å gi mer rom og areal til levende, trygge og trivelige byrom. Foreslåtte tiltak er grep som har positiv virkning for demografiskiftet og folkehelseutfordringer samt for klima og miljø. Planens fokus er mobilitet på myke trafikanter premisser.

Planen foreslår tiltak for å redusere bilbruk basert på dagens infrastruktur, og viser hvordan det kan bli lettere å komme seg til og rundt i Hønefoss sentrum. Vurderingen av hvilke tiltak som bør prioriteres på kort sikt, er basert på hvilke tiltak som vil gi best effekt for å øke andelen gående, syklende og kollektivreisende samt vurderinger knyttet til kostnader og gjennomførbarhet. En mer detaljert oversikt finnes i *vedlegg 2*.

Hovedfokuset er rettet mot realiserbare tiltak som vil gi god effekt. Tidsperspektivet frem mot 2035, er valgt som en realistisk periode for å iverksette både tiltak som raskt kan igangsette og tiltak som krever samarbeid med andre interessenter og for å utvikle finansieringsmodeller som legger til rette for gjennomføring av de mer kostnadskrevende tiltakene.

Grunnlaget for utarbeidelse av planen er målsettingene i byutviklingsstrategien og vedtatt områderegulering Hønefoss (byplanen), inkludert transportutredning og kollektivutredning. I tillegg lagt vekt på faglige anbefalinger fra oppdaterte utredninger utført vinteren 2024/2025.

Planens kortsiktige mål skal resultere i;

- Strategier for økt bruk av grønn transport hvor andelen av persontransport er økt til minst 9 prosent syklende, 20 prosent gående og 6 prosent som tar buss i Hønefossområdet.
- Strategier for å redusere bilbruk basert på dagens infrastruktur.
- Vise hvordan fremkommeligheten i Hønefoss sentrum kan bli lettere for å komme seg til og rundt i sentrum.
- Vurdering av kostnader, effekter og oppgaver for gjennomføring av tiltak samt vurderinger av hvilke tiltak som bør prioriteres på kort sikt ut fra hvilke som vil gi best

effekt for å øke andelen gående, syklende og som tar buss, samt kostnad og gjennomførbarhet.

Juridiske forhold:

Planstrategi 2024-2027 definerer hvilke plantyper som skal brukes i Ringerike kommune for samfunnstema/sector. Plantypene omhandler *strategi*, *temaplan* og *handlingsplan*. I tillegg kommer planer etter plan- og bygningsloven.

Temaplan for overordnet mobilitet i Hønefoss er en temaplan. En slik plan inneholder både mål og tiltak med et klart formål, utfordringsbeskrivelse og har satsingsområder og strategier.

En temaplan er ikke del av plan- og bygningsloven, og i denne planprosessen kan kommunen selv fastsette rammer for høring og offentlig ettersyn av planen.

Økonomiske forhold:

Den økonomiske rammen for utarbeidelse av temaplan for overordnet mobilitet i Hønefoss er satt til 1 423 200,- kroner.

Det er lagt til grunn en sum på 950 000,- kroner for et konsulentoppdrag. Kommunen har innhentet ekstern konsulentbistand for å oppdatere og innhente ny kunnskap om hvordan man kan få til en overordnet mobilitetsplan som viser helhetlige løsninger som fremmer gåing, sykling, kollektivtransport og biltrafikk. Det har i den sammenheng blitt oppdatert eksisterende trafikkmodeller, undersøkt en mengde trafikktegninger, vurdert nåværende nullalternativ i 2035, m.m.

Kommunen har mottatt klimasatsmidler fra Miljødirektoratet for å delfinansiere arbeidet med mobilitetsplanen. Det ble søkt om, og innvilget, økonomisk støtte med 711 600,- kroner. Støtten dekker 50 prosent av kommunens kostnader (egeninnsats og avsatt budsjettmidler) ved å utrede konkrete løsninger for tilrettelegging for gående og syklende, oppad begrenset til kr 711 600.

Kommunen og fylkeskommunen har et begrenset økonomisk handlingsrom, og har utfordringer med å finansiere viktige mobilitets tiltak. Det er derfor sett på effektive tiltak som ikke koster så mye, og det er tenkt nytt om finansiering om hvordan kommunen skal klare å gjennomføre de mer kostbare tiltakene.

I handlingsplan 2025-2028 er det avsatt 4 millioner til investering i tiltak for bedre fremkommelighet for myke trafikanter gjennom sentrum. Under sluttbehandling, vil kommunedirektøren komme tilbake med en overordnede kostnadsvurderinger av tiltak prioriterte i perioden 2026-2029.

Forholdet til kommuneplanens samfunnsdel:

Intensjonen er å presentere en helhetlig plan som kan legge til rette for ønsket utvikling for mobilitetsinfrastruktur i Hønefoss, i tråd med mål i samfunnsdelen. Temaplanen skal ivareta følgende mål i kommuneplanens samfunnsdel 2021-2030 som er bygget på FNs bærekraftsmål:

Overordnet samfunns mål	Hovedmål og delmål
1. Samarbeid for å nå målene (FNs bærekraftsmål 17)	Hovedmål 1.1 – Ringerike har et aktivt lokaldemokrati hvor vi finner løsningene for en bærekraftig samfunnsutvikling og god folkehelse sammen.

2. Økonomisk bærekraft (FNs bærekraftsmål 8, 9, 10)	Hovedmål 2.6 – Ringerike har en bærekraftig og solid infrastruktur, som gir grunnlag for ønsket utvikling og vekst. Hovedmål 2.7 – I Ringerike satser vi på grønn omstilling og innovasjon for å møte framtidens utfordringer.
3. Sosial bærekraft (FNs bærekraftsmål 3, 4, 11)	Hovedmål 3.1 – Ringerike er en attraktiv bokommune med inkluderende og trygge lokalsamfunn, og Hønefoss som en sterk regionhovedstad. Hovedmål 3.2 – Ringerike har helhetlige og bærekraftige transportløsninger, der flest mulig går, sykler og kjører kollektivt. • 3.2.1. Vekst i persontransport i hønefossområdet, tas med kollektiv, sykkel og gange. Andelene er økt til minst 9 prosent syklende, 20 prosent gående og 6 prosent som tar buss i hønefossområdet. Andelene skal også være økende i tettstedene. • 3.2.2. Vi har et sammenhengende gang- og sykkelveinett, hvor det er trygt og attraktivt å gå og sykle.
4. Bærekraft for klima og naturmiljø (FNs bærekraftsmål 13, 15)	Hovedmål 4.4 - Ringerikes direkte klimagassutslipp i 2030 er redusert med minst 55 prosent sammenlignet med 2009. • 4.4.1 Ringerike kommune har gode styringsverktøy, og jobber systematisk for å nå sine mål om redusert klimagassutslipp. • 4.4.2 Ringerikes klimagassutslipp fra veitrafikk er minst halvert i 2030 sammenliknet med 2009.

Kommunedirektørens vurdering:

Forslag til temaplanen for overordnet mobilitet er utarbeidet i tråd med overordnede føringer, politiske vedtak og kommunens mål om at Hønefoss skal bli en mer tilgjengelig og attraktiv by. Innbyggere, bedrifter og besøkende skal oppleve Hønefoss som en trygg by hvor det er enkelt å gå, sykle og ta kollektivt. Sentrum skal ha god tilgjengelighet med bil og parkering samtidig som sentrum er beskyttet mot gjennomgangstrafikk og annen unødig biltrafikk.

Temaplan er en viktig del av planleggingen for fremtidens Hønefoss og gjennom denne planen forsøker administrasjonen å svare ut hvilke mobilitetsutfordringer Hønefoss har, og hvordan kommunen kan løse utfordringer for å gi mer rom og areal til levende, trygge og trivelige byrom. Foreslåtte tiltak er grep som har positiv virkning for effekt av demografiskiftet og folkehelseutfordringer samt for klima og miljø.

Det er forsøkt å foreslå realiserbare og gjennomførbare tiltak som gir størst effekt opp mot de tre hovedgrepene fra byutviklingsstrategien og hvor økonomi, trivsel og tidsperspektivet er hensyntatt.

Temaplanen vurderes nå å være klar for å sendes ut på høring og kommunedirektøren anbefaler å legge planen ut på høring med høringsfrist 15. august.

Rune Hallingstad
kommunedirektør

Vedlegg:

Vedlegg 1 - Temaplan for overordnet mobilitet i Hønefoss - Til høring

Vedlegg 2 - Tiltak på kort sikt - frem mot 2035 i temaplanen for overordnet mobilitet i Hønefoss

Vedlegg 3 - Utredning til temaplanen for overordnet mobilitet i Hønefoss, Norconsult 2025

Vedlegg 4 - Bakgrunn utredning - Arealbruk, befolkning og byplanlegging i Hønefoss

Vedlegg 5 - Bakgrunn utredning – Relevant mobilitetspolitikk og -regelverk i Ringerike kommune, Buskerud fylkeskommune, Brakar og Norge

Vedlegg 6 - Medvirkningsrapport - Utvikling av temaplanen for overordnet mobilitet i Hønefoss

Vedlegg 7 - Sammenhengende sykkeltrase gjennom sentrum Fra Hønefoss bru til Kvernbergsund bru, Cowi 2020

Vedlegg 8 - Nasjonal reisevaneundersøkelse (RVU) - Tabellrapport Viken Nøkkeltall fra RVU 2019-2023